

СТРУЧНИ РАДОВИ

УДК/UDC 343.346.2(497.11)
DOI: 10.7251/GPFIS1601080J

СТРУЧНИ РАД / *EXPERT PAPER*

Примљен: децембар 2016.

Received: December 2016.

Драган Јовашевић

Правни факултет Универзитета у Нишу

Владимир М. Симовић

Тужилаштво Босне и Херцеговине
Факултет за безбједност и заштиту
Независног универзитета у Бањој Луци

ПРИМЈЕНА КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА ЗА САОБРАЋАЈНА КРИВИЧНА ДЈЕЛА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

Саобраћајна кривична дјела или кривична дјела против безбједности јавног саобраћаја представљају најзначајнији, најтежи и најопаснији облик саобраћајне делинквенције у виду повреде или узгрожавања безбједности јавног саобраћаја кршењем саобраћајних прописа. Тиме се угрожава безбједност јавног саобраћаја и истовремено ствара конкретна опасност за живот и тијело људи – учесника у јавном саобраћају, односно њихову имовину великог обима. Према учиниоцима саобраћајних кривичних дјела Кривични законик Републике Србије прописује специфичне врсте кривичних санкција. Иако су казне затвора најчешће прописиване врсте кривичних санкција за кривична дјела против безбједности јавног саобраћаја, ипак посебан и специфичан значај и изузетно специјално-превентивно дејство имају двије врсте кривичних санкција. То су: а) казна у виду одузимања возачке дозволе и б) мјера безбједности под називом забрана управљања моторним возилом. О примјени ове двије врсте кривичних санкција у теоријском и практичном смислу у Републици Србији говори се у овом раду.

Драган Јовашевић, jovashana@ptt.rs; Владимир М. Симовић, vlado_s@blic.net.

Кључне ријечи: Јавни саобраћај; Безбједност; Кршење; Кривично дјело; Казна.

1. УОПШТЕ О КРИВИЧНИМ ДЈЕЛИМА ПРОТИВ БЕЗБЈЕДНОСТИ ЈАВНОГ САОБРАЋАЈА

Саобраћајна кривична дјела или кривична дјела против безбједности јавног саобраћаја представљају посебну категорију општеопасних кривичних дјела, будући да се њиховом радњом извршења проузрокује опасност по живот, тјелесни интегритет и здравље индивидуално неодређених људи, односно њихову имовину неодређену по врсти, обиму и својини. Због те карактеристике ова су дјела била систематизована у ранијем кривичном законодавству (са важношћу до 1. јула 1977. године) у групи кривичних дјела против опште сигурности људи и имовине.

Кривична дјела против безбједности јавног саобраћаја имају двојаки објект заштите.¹ То су: 1) безбједност јавног саобраћаја (сувоземног, ваздушног или воденог), и 2) општа сигурност људи и имовине.

С обзиром на то да први објект заштите има претежни, примаран, превалентан значај, то су ова дјела и систематизована у посебну групу. Јавни саобраћај је нужна и потребна друштвена и привредна дјелатност од значаја за цјелокупно становништво и привредни живот земље, па и шире. Саобраћајна средства којима се одвија јавни саобраћај (у виду моторних возила или других превозних средстава без обзира на погон) су омогућила велику покретљивост људи и робе унутар једне државе и између више држава, па и читавих континената.

Због посебног значаја и потребе да се обезбиједи сигурно и безбједно одвијање јавног саобраћаја у цјелини или у појединим сегментима, сва позитивна кривична законодавства² предвиђају „саобраћајна кривична дјела“ као сегмент саобраћајне делинквенције (у смислу свеукупности противправних понашања којима се угрожавају или повређују односи, добра и вриједности у обављању јавног саобраћаја, гдје поред кривичних дјела спадају и привредни преступи и прекршаји).³

Циљ ових инкриминација јесте да се пријетњом примјене казни превентивно подигне пажљивост и свијест свих учесника у саобраћају да са појачаним опрезом и одговорношћу поштују саобраћајне прописе и техничка правила у јавном саобраћају и коришћењу саобраћајних средстава и, на тај начин, допринесу спречавању саобраћајних несрећа са великим људским и материјалним губицима.

¹ Д. Јовашевић, *Кривично право, Општи део*, Београд 2016, 167–173.

² Д. Јовашевић, „Кривичноправни аспекти угрожавања јавног саобраћаја“, *Превенција саобраћајних незгода на путевима* (ур. М. Инић), Нови Сад 2000, 205–210.

³ Д. Јовашевић, *Прекршајно право*, Ниш 2012, 89–91.

Ваздушни, водени и сувоземни саобраћај се одвија помоћу саобраћајних средстава разних врста и погона. Саобраћајна средства, нарочито она која се крећу помоћу мотора и имају за погонску снагу бензин, нафту, гас или електричну енергију, имају карактеристике општеопасног средства. Али за разлику од других општеопасних средстава која су опасна по својој природи, саобраћајна средства, сама по себи, нису опасна, већ то постају када се са њима несавјесно, нестручно или непрописно управља или кад се користе у неисправном стању.

Радња извршења ових кривичних дјела⁴ се састоји у непоступању по прописима о безбједном учешћу у јавном саобраћају од стране његових учесника. Дакле, овдје се ради о бланкетним кривичним дјелима чију садржину употпуњавају прописи из области јавног саобраћаја (тзв. саобраћајно право). То значи да се радња извршења ових кривичних дјела састоји у поступању противно прописима који имају циљ да обезбиједи нормално, несметано, безбједно и уз повјерење одвијање јавног саобраћаја.

Ти прописи који се крше радњом извршења садржани су у различитим законским и подзаконским прописима, међу којима се посебно издвајају: Закон о безбедности саобраћаја на путевима, Закон о међународном превозу у друмском саобраћају, Закон о превозу у друмском саобраћају, Закон о јавним путевима, Закон о железници, Закон о безбедности и интероперабилности железнице, Закон о ваздушном саобраћају, Закон о ваздухопловним пристаништима, Закон о поморској пловидби, Закон о пловидби и лукама на унутрашњим водама и др.⁵

Посљедица ових кривичних дјела се јавља у виду угрожавања јавног саобраћаја. Она може да се јави у два вида, и то као: 1) конкретна, и 2) апстрактна опасност за безбједност јавног саобраћаја, односно за живот, тјелесни интегритет или здравље људи и њихову имовину већег обима.⁶

⁴ Б. Петровић, Д. Јовашевић, А. Ферхатовић, *Кривично право 2*, Сарајево 2016, 315–317.

⁵ Закон о безбедности саобраћаја на путевима, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13, 55/14, 96/15 и 9/16; Закон о међународном превозу у друмском саобраћају, *Службени лист СРЈ*, бр. 60/98, 5/99, 44/99, 74/99 и 4/00, и *Службени гласник Републике Србије*, бр. 101/05, 18/10 и 68/15; Закон о превозу у друмском саобраћају, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 91/05, 62/06, 31/11 и 68/15; Закон о јавним путевима, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13; Закон о железници, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 45/13 и 91/15; Закон о безбедности и интероперабилности железнице, *Службени гласник Републике Србије*, број 104/13; Закон о ваздушном саобраћају, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15 и 66/15; Закон о ваздухопловним пристаништима, *Службени гласник СР Србије*, бр. 28/75 и 44/95; Закон о поморској пловидби, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 87/11, 104/13 и 18/15; Закон о пловидби и лукама на унутрашњим водама, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 73/10, 121/12 и 18/15.

⁶ Б. Петровић, Д. Јовашевић, А. Ферхатовић, *Кривично право 1*, Сарајево 2015, 189–193.

У ову посљедицу улазе лака тјелесна повреда и имовинска штета која се не сматра великом. Заправо, јавни саобраћај код ових дјела треба да је тако угрожен да је доведен у опасност живот, тјелесни интегритет или здравље људи или имовина већег обима. У случају да је усљед предузете радње извршења (непоступања по саобраћајним прописима) наступила посљедица у виду повреде – као смрт једног или више лица или као имовинска штета великих размјера, тада основно дјело добија тежу квалификацију и постаје тешко дјело против безбједности јавног саобраћаја. Када постоји велика штета а када штета великих размјера, представља фактичко питање које суд рјешава у конкретном случају, имајући у виду све објективне и субјективне околности учињеног дјела.

У погледу кривице, ова кривична дјела се врше са умишљајем или из нехата. Међутим, природа ових дјела указује да се у пракси чешће јавља нехатно извршење дјела. Код ових дјела долази и до примјене института скривљене неурачунљивости или скривљене битно смањене урачунљивости (*actiones liberae in causa*).⁷

Као извршилац ових кривичних дјела најчешће се јавља свако лице које се на било који начин, било којом својом дјелатношћу или у било ком својству нађе у улози учесника у јавном саобраћају. Најчешће се ради о примарним, ситуационим, нехатним учиниоцима који немају криминогена својства личности. Но, и овдје се могу наћи таква кривична дјела која могу да изврше само одређена лица (нпр. код угрожавања безбједности ваздушног саобраћаја или несавјесног вршења надзора над јавним саобраћајем).

Најзначајније и најчешће извршавано саобраћајно кривично дјело у Републици Србији је кривично дјело под називом „Угрожавање јавног саобраћаја“. То је дјело предвиђено у члану 289 Кривичног законика Републике Србије.⁸ Ово дјело се састоји у непридржавању саобраћајних прописа од стране учесника у саобраћају на путевима, чиме се угрози јавни саобраћај тако да се доведе у опасност живот или тијело људи или имовина већег обима, усљед чега код другог наступи лака тјелесна повреда или имовинска штета преко 200.000 динара.⁹ Према учиниоцима саобраћајних кривичних дјела се примјењују казне (у првом реду казна затвора), као и двије специфичне врсте кривичних санкција чија је примјена примарно везана за учиниоце ових дјела. То су: а) казна одузимања возачке дозволе из члана 55 КЗРС, и б) мјера безбједности забрана управљања моторним возилом из члана 86 КЗРС.

⁷ Ђ. Ђорђевић, „Заштита живота учесника у јавном саобраћају“, *Правни живот* 9/2002, 49–62.

⁸ Кривични законик – КЗРС, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 85/05.

⁹ Д. Јовашевић, „Кривично дело угрожавања јавног саобраћаја у теорији, пракси и упоредном законодавству“, *Право, теорија и пракса* 2/2001, 42–53.

2. ОДУЗИМАЊЕ ВОЗАЧКЕ ДОЗВОЛЕ

Одузимање возачке дозволе је казна која се састоји у одузимању возачке дозволе учиниоцу кривичног дјела за пресудом одређено вријеме (члан 53 КЗРС). То значи, искључење осуђеног лица из могућности управљања моторним возилом, што представља посебан облик ограничења слободе његовог кретања изразито специјално-превентивног карактера. Ова казна се изриче на вријеме од једне до три године, при чему се рок рачуна од дана правноснажности пресуде. Вријеме које је учинилац провео у затвору не урачунава се у вријеме трајања казне. Казна претпоставља да учинилац кривичног дјела посједује возачку дозволу. То значи, да се ова казна не може изрећи лицу које нема возачку дозволу или пак страном држављанину који такву дозволу посједује.

Казна се може изрећи и као главна и као споредна. Два су услова за њено изрицање:

1) Да се ради о учиниоцу кривичног дјела у вези са чијим извршењем или припремањем је коришћено моторно возило, и

2) Ако је за учињено кривично дјело прописана казна затвора до двије године или новчана казна. Коришћење моторног возила, у смислу услова за примјену ове казне, може се схватити у двојаким смислу: а) у ужем смислу када је моторно возило коришћено као средство за извршење кривичног дјела (нпр. дјело против безбједности јавног саобраћаја), и б) у ширем смислу када је моторно возило коришћено на било који начин приликом извршења или припремања било ког кривичног дјела.

Моторно возило је у смислу члана 112, став 25 КЗРС свако саобраћајно средство на моторни погон у сувоземном, воденом или ваздушном саобраћају. При томе је закон изричито предвидио да се ова казна не може изрећи уз мјеру безбједности забране управљања моторним возилом.

Послије правноснажности одлуке суда којом је изречена казна одузимања возачке дозволе, суд првог степена, у смислу члана 194 Закона о извршењу кривичних санкција, извршну одлуку доставља органу полиције надлежном према мјесту пребивалишта или боравишта осуђеног лица у вријеме када је одлука постала правноснажна. Ако осуђени управља моторним возилом за вријеме док му траје изречена казна одузимања возачке дозволе, суд ће обавезно замијенити ову казну казном затвора, и то тако што ће за једну годину одузимања возачке дозволе одредити један мјесец затвора.

О одузимању возачке дозволе говори се и у Закону о безбедности саобраћаја на путевима у одредби члана 197. Према овом законском рјешењу, сваки возач је дужан да возилом у саобраћају управља

савјесно и на прописан начин. Територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова која возача води у евиденцији, одузима возачку дозволу возачу који возилом не управља савјесно и на прописан начин.

Сматра се да возач не управља возилом савјесно и на прописан начин ако је испуњен најмање један од сљедећих законом таксативно наведених услова. То су: а) уколико има 18 или више казних поена, б) уколико је правноснажном пресудом осуђен за кривично дело против безбједности јавног саобраћаја, које за посљедицу има смрт лица, в) уколико је више од једном у року од пет година правноснажно осуђен за кривично дјело против безбједности јавног саобраћаја, које за посљедицу има тешке тјелесне повреде другог лица, и г) уколико је више од једном у року од три године правноснажно осуђен за кривично дјело против безбједности јавног саобраћаја, које за посљедицу има тјелесне повреде другог лица или имовинску штету.

Изузетно се сматра да возач који има пробну возачку дозволу не управља возилом савјесно и на прописан начин ако има девет или више казних поена. Казни поени који су возачу изречени за вријеме посједовања пробне возачке дозволе, важе и након стицања возачке дозволе до њиховог брисања, у складу са одредбама овог закона. Жалба на ово рјешење не одлаже извршење.

3. КАЗНЕНИ ПОЕНИ

Казнени поени¹⁰ представљају специфичну врсту прекршајних санкција које прописује Закон о прекршајима Републике Србије.¹¹ Орган надлежан за вођење прекршајног поступка – мјесно надлежни прекршајни суд, као доносилац правноснажног рјешења којим се изричу казни поени, обавезан је да то рјешење достави подносиоцу захтјева одмах, а најкасније у року од 15 дана.

Возачу који изврши одређени саобраћајни прекршај из Закона о безбедности саобраћаја на путевима, сходно члану 198, изричу се, одлуком којом је кажњен, казни поени у складу са овим законом. Казнене поене евидентира територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова која води возача у евиденцији на основу правноснажне одлуке о кажњавању. Казнени поени се бришу након истека 24 мјесеца од дана правноснажности одлуке о прекршају.

За вријеме док се возач налази на издржавању казне затвора због учињених саобраћајних прекршаја, казне затвора због учињених кривич-

¹⁰ Д. Јовашевић, (2012), 89–91.

¹¹ Закон о прекршајима, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 65/13.

них дјела против безбједности јавног саобраћаја, као и трајања изречене заштитне мјере, односно мјере безбједности забране управљања моторним возилом, не тече законом предвиђени рок за брисање казних поена.

Увид у евиденцију казних поена имају само полицијски службеници који раде на пословима одузимања возачке дозволе у случају из члана 197 Закона о безбедности саобраћаја на путевима. На писани захтјев, возачу ће се, у року од највише седам дана, дати обавјештење о стању броја казних поена које тај возач има у тренутку подношења захтјева. Изузетно, ови подаци се могу дати родитељу, усвојоци, односно старатељу малолетника, као и органу социјалног старања. Трошкове издавања обавјештења сноси возач подносилац захтјева.

Лицу коме је одузета возачка дозвола из разлога што није савјесно и на прописан начин управљало возилом у саобраћају на путу може, у смислу члана 199 Закона о безбедности саобраћаја на путевима, поново бити издата возачка дозвола, на његов захтјев: а) ако је на посебном здравственом прегледу утврђено да је способан за возача одређених категорија моторних возила, односно скупова возила, б) ако је присуствовао обавезном семинару унапређења знања из безбједности саобраћаја, в) ако је положио испит из области унапређења знања из безбједности саобраћаја, г) ако је измирио обавезу плаћања изречене новчане казне за прекршаје због којих су му изречени казни поени, односно ако је измирио обавезу плаћања изречене новчане казне за кривична дјела због којих му је одузета возачка дозвола, односно ако је издржао изречену казну затвора за наведене прекршаје, односно кривична дјела, и д) ако су извршене све мјере забране управљања моторним возилом које су му изречене.

Возачима којима се, у смислу члана 200 Закона о безбедности саобраћаја на путевима, возачка дозвола издаје након одузимања због несавјесног и непрописног начина управљања, преостали казни поени бришу се из евиденције, а највећи дозвољени збир казних поена, након сваког поновног издавања возачке дозволе смањује за по три поена, најниже до девет казних поена.

4. ЗАБРАНА УПРАВЉАЊА МОТОРНИМ ВОЗИЛОМ

Забрана управљања моторним возилом је специфична врста кривичне санкције за учиниоце саобраћајних кривичних дјела изразито специјално-превентивног карактера. Ова мјера се састоји у забрани учиниоцу кривичног дјела да управља моторним возилом одређене врсте или категорије за одређено вријеме (члан 86 КЗРС).¹²

¹² Д. Јовашевић, „Забрана управљања моторним возилом као мера безбедности и као заштитна мера – сличности и разлике“, *Судска пракса* 7-8/1998, 74–78.

Услови за њено изрицање су:

1) Да је учинилац извршио кривично дјело којим се угрожава јавни саобраћај,

2) Да је учиниоцу изречена казна, условна осуда, судска опомена, васпитна мјера, казна малољетничког затвора или ослобођење од казне, и

3) Да суд дође до увјерења да је опасно да учинилац кривичног дјела управља моторним возилом одређене врсте или категорије. До овог увјерења суд долази имајући у виду сљедеће околности: а) тежину учињеног кривичног дјела, б) околности под којима је дјело учињено, и в) раније кршење саобраћајних прописа од стране учиниоца.¹³

При изрицању ове мјере¹⁴ суд одређује њено трајање које може да се креће од три мјесеца до пет година, рачунајући од дана правноснажности одлуке, с тим да се вријеме проведено у затвору или установи у којој се извршава мјера безбједности или васпитна мјера не урачунава у вријеме трајања мјере. Ако је мјера изречена лицу које има страну дозволу за управљање моторним возилом, онда се ова забрана може односити само на управљање моторним возилом на територији Републике Србије.

Ако је мјера безбједности изречена уз условну осуду, суд може да одреди да се таква осуда опозове ако учинилац прекрши забрану управљања моторним возилом. И, коначно, иако се ова мјера изриче факултативно, по нахођењу суда када су испуњени наведени услови, закон предвиђа и њено обавезно изрицање код тешких дјела против безбједности јавног саобраћаја (члан 297 КЗРС).

Амнестијом се може укинути ова мјера безбједности, док се помиловањем може не само укинути, већ и одредити краће вријеме трајања. Мјера се извршава у складу са чл. 210 и 211 Закона о извршењу кривичних санкција.¹⁵

¹³ „Испуњени су услови за изрицање мере безбедности забране управљања моторним возилом када окривљени возач, дошавши до обележеног пешачког прелаза на коме је саобраћај био регулисан светлосним саобраћајним знаком, своје возило није зауставио испред пешачког прелаза када му је датим знаком семафора – црвеним светлом пролаз био забрањен, већ је без заустављања наставио кретање и оборио пешака који је прелазило коловоз обележеним пешачким прелазом.“ (Пресуда Окружног суда у Београду, Кж. 64/04).

„Осим тога, када се изриче мера безбедности забране управљања моторним возилом Б категорије у трајању од пет месеци страном држављанину коме је возачка дозвола издата у Немачкој, таква забрана може се односити само на територију Републике Србије.“ (Пресуда Апелационог суда у Београду, Кж. 1312/10).

¹⁴ Д. Јовашевић, „Мера безбедности забране управљања моторним возилом као фактор превенције саобраћајног криминалитета“, *Превенција саобраћајних незгода на путевима* (ур. М. Инић), Нови Сад 1998, 395–400.

¹⁵ Закон о извршењу кривичних санкција, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 55/14.

Мјеру безбједности, у смислу члана 201 Закона о безбедности саобраћаја на путевима, извршава територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова која води возача у евиденцији, односно на чијем подручју има пребивалиште возач који није уписан у регистар возача. Тако изречену мјеру лицу које има страну возачку дозволу извршава територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова на чијем је подручју сједиште органа, односно суда који је мјеру изрекао.

Вријеме трајања мјере безбједности забране управљања моторним возилом тече од дана када је територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова мјеру извршила (члан 202 Закона о безбедности саобраћаја на путевима).

Вријеме проведено на издржавању казне затвора не урачунава се у вријеме трајања изречене мјере безбједности. Закон закључује да се ова мјера безбједности забране управљања моторним возилом сматра извршеном када територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова, на основу правноснажне одлуке органа, односно суда који је мјеру изрекао, то возачу саопшти у писаној форми и тај податак евидентира у регистар возача, односно регистар страних возача којима је изречена заштитна мјера, односно мјера безбједности. Такође, примјена мјере безбједности почиње да тече од дана кад је возачу саопштена.

Изузетно, уколико постоје оправдани разлози, територијално надлежна организациона јединица Министарства унутрашњих послова може, возачу коме је изречена заштитна мјера забране управљања моторним возилом у трајању од највише шест мјесеци, одредити да ова мјера почне да тече најкасније у року од 30 дана од дана када му је саопштена.

О извршеним мјерама из овог члана за лица која имају страну возачку дозволу, Министарство унутрашњих послова треба да, без одлагања, обавијести државу чији је орган издао страну возачку дозволу.

5. ЗАКЉУЧАК

За кривична дјела против безбједности јавног саобраћаја (саобраћајна кривична дјела) прописана КЗРС или другим споредним, помоћним, допунским кривичном законодавством, која представљају најопасније и најзначајније облике саобраћајне делинквенције, кривично законодавство познаје различите мјере друштвене реакције у виду кривичних санкција. Те санкције треба да остваре двојаки циљ: а) репресију – сузбијање кривичних дјела кроз одузимање слобода и права учиниоцу кривичних дјела за одређено вријеме, и б) превенцију – спречавање поновног вршења, односно понављања саобраћајних кривичних дјела.

У том погледу, КЗРС за саобраћајна кривична дјела предвиђа казне затвора као најзначајније врсте кривичних санкција. Но, поред њих, иако нису изричито прописине у посебном дијелу Законика, суд је овлашћен да примијени и друге врсте кривичних санкција, које су управо специфичне природе, карактера и садржине, односно сврхе спречавања и сузбијања саобраћајног криминалитета. Ту се разликују двије врсте кривичних санкција. То су: а) казна одузимања возачке дозволе у трајању од једне до три године, и б) мјера безбједности забрана управљања моторним возилом одређене врсте или категорије у трајању од три мјесеца до пет година. Примјену ове двије врсте кривичних санкција уређују два закона која се међусобно допуњују. То су Закон о извршењу кривичних санкција и Закон о безбедности саобраћаја на путевима.

ЛИСТА РЕФЕРЕНЦИ

Библиографске референце

1. Ђорђевић, Ђорђе, „Заштита живота учесника у јавном саобраћају“, *Правни живот* 9/2002;
2. Јовашевић, Драган, *Прекршајно право*, Ниш 2012;
3. Јовашевић, Драган, „Забрана управљања моторним возилом као мера безбедности и као заштитна мера – сличности и разлике“, *Судска пракса* 7-8/1998;
4. Јовашевић, Драган, „Кривично дело угрожавања јавног саобраћаја у теорији, пракси и упоредном законодавству“, *Право, теорија и пракса* 2/2001;
5. Јовашевић, Драган, „Кривичноправни аспекти угрожавања јавног саобраћаја“, *Превенција саобраћајних незгода на путевима* (ур. М. Инић), Нови Сад 2000;
6. Јовашевић, Драган, „Мера безбедности забране управљања моторним возилом као фактор превенције саобраћајног криминалитета“, *Превенција саобраћајних незгода на путевима* (ур. М. Инић), Нови Сад 1998;
7. Јовашевић, Драган, *Кривично право, Општи део*, Београд 2016;
8. Петровић, Борислав, Јовашевић, Драган, Ферхатовић, Амила, *Кривично право 1*, Сарајево 2015;
9. Петровић, Борислав, Јовашевић, Драган, Ферхатовић, Амила, *Кривично право 2*, Сарајево 2016.

Правни прописи

1. Закон о безбедности и интероперабилности железнице, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 104/13;
2. Закон о безбедности саобраћаја на путевима, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13, 55/14, 96/15 и 9/16;

3. Закон о ваздухопловним пристаништима, *Службени гласник СР Србије*, бр. 28/75 и 44/95;
4. Закон о ваздушном саобраћају, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 73/10, 57/11, 93/12, 45/15 и 66/15;
5. Закон о железници, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 45/13 и 91/15;
6. Закон о извршењу кривичних санкција, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 55/14;
7. Закон о јавним путевима, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13;
8. Закон о међународном превозу у друмском саобраћају, *Службени лист СРЈ*, бр. 60/98, 5/99, 44/99, 74/99 и 4/00, и *Службени гласник Републике Србије*, бр. 101/05, 18/10 и 68/15;
9. Закон о пловидби и лукама на унутрашњим водама, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 73/10, 121/12 и 18/15;
10. Закон о поморској пловидби, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 87/11, 104/13 и 18/15;
11. Закон о превозу у друмском саобраћају, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 91/05, 62/06, 31/11 и 68/15;
12. Закон о прекршајима, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 65/13;
13. Кривични законик, *Службени гласник Републике Србије*, бр. 85/05.

Dragan Jovašević

Faculty of Law, University of Niš

Vladimir M. Simović

Prosecutor's Office of Bosnia and Herzegovina,
Faculty of Security and Protection of the
Independent University in Banja Luka

APPLICATION OF CRIMINAL SANCTIONS FOR TRAFFIC CRIMES IN REPUBLIC OF SERBIA

Summary

Traffic crimes or crimes against public traffic safety constitute the most significant, the most difficult and the most dangerous form of traffic delinquency in a form of violation or endangering of public traffic safety by violation of traffic regulations. Public traffic safety is, thereby, endangered, and, at the same time, puts a life and body of humans – participants in the public traffic, i.e. their large-scale assets, into direct danger. Criminal Code of the Re-

public of Serbia prescribes for perpetrators of criminal acts specific kinds of criminal sanctions. Even though the sentences of imprisonment are the most often applied type of criminal sanctions for criminal acts against public traffic safety, a special and specific importance and extremely special and preventive effect have two types of criminal sanctions. These are: a) sentence in form of driver license revocation and b) security measure called motor vehicle control ban. This Paper is about the application of these two types of criminal sanctions in theoretical and practical sense in Republic of Serbia.

Key words: *Public traffic; Safety; Violation; Criminal act; Sentence.*